

سند چشم انداز ۲۰ ساله کشور

با اتکال به قدرت لایزال الهی و در پرتو ایمان و عزم ملی و کوشش برنامه ریزی شده و مدبرانه جمعی و در مسیر تحقق آرمانها و اصول قانون اساسی، در چشم انداز بیست ساله: ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین الملل. جامعه ایرانی در افق این چشم انداز چنین ویژگی هایی خواهد داشت: * توسعه یافته، متناسب با مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی خود و متکی بر اصول اخلاقی و ارزشهای اسلامی، ملی و انقلابی، با تأکید بر: مردم سالاری دینی، عدالت اجتماعی، آزادیهای مشروع، حفظ کرامت و حقوق انسانها و بهره مند از امنیت اجتماعی و قضائی. * برخوردار از دانش پیشرفته، توانا در تولید علم و فناوری، متکی بر سهم برتر منابع انسانی و سرمایه اجتماعی در تولید ملی. * امن، مستقل، مقتدر با سامان دفاعی مبتنی بر بازدارندگی همه جانبه و پیوستگی مردم و حکومت. * برخوردار از سلامت، رفاه و امنیت غذایی، تأمین اجتماعی، فرصتهای برابر، توزیع مناسب درآمد، نهاد مستحکم خانواده، به دور از فقر، فساد، تبعیض و بهره مند از محیط زیست مطلوب. * فعال، مسؤولیت پذیر، اینترگر، مؤمن، رضایتمند، برخوردار از وجدان کاری، انضباط، روحیه تعاون و سازگاری اجتماعی، متعهد به انقلاب و نظام اسلامی و شکوفایی ایران و مفتخر به ایرانی بودن. * دست یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقاء نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل. * الهام بخش، فعال و مؤثر در جهان اسلام با تحکیم الگوی مردم سالاری دینی، توسعه کارآمد، جامعه اخلاقی، نوآیندی و پویایی فکری و اجتماعی، تأثیرگذار بر همگرایی اسلامی و منطقه ای براساس تعالیم اسلامی و اندیشه های امام خمینی (ره). * دارای تعامل سازنده و مؤثر با جهان براساس اصول عزت، حکمت و مصلحت. ملاحظه: در تهیه، تدوین و تصویب برنامه های توسعه و بودجه های سالیانه، این نکته مورد توجه قرار گیرد که: شاخصهای کمی کلان آنها از قبیل: نرخ سرمایه گذاری، درآمد سرانه، تولید ناخالص ملی، نرخ اشتغال و تورم، کاهش فاصله درآمد میان دهک های بالا و پائین جامعه، رشد فرهنگ و آموزش و پژوهش و توانایی های دفاعی و امنیتی، باید متناسب با سیاستهای توسعه و اهداف و الزامات چشم انداز تنظیم و تعیین گردد و این سیاستها و هدفها به صورت کامل مراعات شود. بسم الله الرحمن الرحیم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ترجمان خواسته ها و آرمانهای ملت ایران و نشان دهنده جهت و مسیر حرکت مردم و چهارچوب کلی برای تدوین قوانین و سیاست های کلی نظام است. یکی از ویژگیهای ممتاز قانون اساسی، قدرت انعطاف و انطباق با شرایط و تحولات است و برای خروج از معضلات و استفاده بیشتر از نظرات افراد خبره و صاحب نظران راه حلهای عملی ارائه نموده است. اینک در مرحله جدید از تعیین سیاست های کلی نظام و در پی دریافت مشورت های مجمع تشخیص مصلحت نظام مطابق بند یکم اصل (۱۱۰) قانون اساسی اولین مجموعه از سیاست های کلی و بلندمدت جمهوری اسلامی در موضوعاتی که در نظر آن مجمع از اولویت بیشتری برخوردار بوده است (امنیت اقتصادی، انرژی، منابع آب، بخش معدن، منابع طبیعی و بخش حمل و نقل) تعیین و به قوای سه گانه کشور ابلاغ می گردد. در پایان ضمن یادآوری دونکنه بر خود لازم می دانم از زحمات رئیس و اعضاء محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام و دبیرخانه کلیه مسؤولان و افراد صاحب نظر که در فراهم آمدن چنین مجموعه ای نقش داشته اند سپاسگزاری کنم. اینجانب با توجه به اصل (۱۱۰) قانون اساسی نظرات برحسب اجراء سیاست های ابلاغی را برعهده مجمع تشخیص مصلحت نظام نهاده ام آن مجمع موظف است با سازوکار مصوب، گزارش نظارت خود را به اینجانب ارائه کند. سیاست های ابلاغی در چهارچوب اصول قانون اساسی نافذاست و تخطی از این قانون در اجراء سیاست های کلی پذیرفته نیست مزید توفیقات همگان را از خداوند متعال خواستارم. سیدعلی خامنه ای در اجراء اصل (۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی، به منظور تحقق رشد و توسعه اقتصادی و جلوگیری از زیان جامعه، تمرکز و تداول ثروت در دست عدّه خاص، تبدیل شدن دولت به کارفرمای بزرگ و انحصار غیرضروری، سیاستهای کلی زیر به تصویب رسید: ۱- باتوجه به ذیل اصل (۴۴) قانون اساسی در حیطة فعالیت های اقتصادی مذکور در بخش دولتی اصل (۴۴) قانون اساسی، دولت موظف است سیاستگذاری، مقررات، تصدی و نظارت را به گونه ای تنظیم نماید که موجب افزایش مشارکت بخش غیردولتی (خصوصی و تعاونی) و کاهش تصدی دولتی گردد و حاکمیت دولت مخدوش نشود. ۲- مالکیت غیردولتی (خصوصی و تعاونی) در حیطة فوق الذکر با رعایت قوانین و مقررات کشور از مشروعیت قانونی برخوردار است. ۳- در مواردی که برای اجراء سیاستهای فوق الذکر، خلأ قانونی وجود دارد، دولت موظف است لوایح لازم را تهیه و تقدیم مجلس شورای اسلامی نماید. ۱- حمایت از ایجاد ارزش افزوده و سرمایه گذاری و کارآفرینی از راههای قانونی و مشروع. ۲- هدف از امنیت سرمایه گذاری، ایجاد رفاه عمومی و رونق اقتصادی و زمینه سازی برای عدالت اقتصادی و از بین بردن فقر در کشور است. وضع قوانین و مقررات مربوط به مالیات و دیگر اموری که به آن هدف کمک می کند، وظیفه الزامی دولت و مجلس است. ۳- قوانین و سیاست های اجرائی و مقررات باید دارای سازگاری و ثبات و شفافیت و هماهنگی باشند. ۴- نظارت و رسیدگی و قضاوت در مورد جرائم و مسائل اقتصادی باید دقیق و روشن و تخصصی باشد. ۵- شرایط فعالیت اقتصادی (دسترسی به اطلاعات، مشارکت آزادانه اشخاص در فعالیت های اقتصادی و برخورداری از امتیازات قانونی) برای بخش های دولتی، تعاونی و خصوصی، در شرایط عادی باید یکسان و عادلانه باشد. الف- سیاستهای کلی نفت و گاز ۱- اتخاذ تدابیر و راهکارهای مناسب برای گسترش اکتشاف نفت و گاز و شناخت کامل منابع کشور. ۲- افزایش ظرفیت تولید صیانت شده نفت متناسب با ذخایر موجود و برخورداری کشور از افزایش قدرت اقتصادی و امنیتی و سیاسی. ۳- افزایش ظرفیت تولید گاز، متناسب با حجم ذخایر کشور به منظور تأمین مصرف داخلی و حداکثر جایگزینی با فرآورده های نفتی. ۴- گسترش تحقیقات بنیادی و توسعه ای و تربیت نیروی انسانی و تلاش برای ایجاد مرکز جذب و صدور دانش و خدمات فنی- مهندسی انرژی در سطح بین الملل و ارتقاء فناوری در زمینه های منابع و صنایع نفت و گاز و پتروشیمی. ۵- تلاش لازم و ایجاد سازماندهی قانونمند برای جذب منابع مالی موردنیاز (داخلی و خارجی) در امر نفت و گاز در بخشهای مجاز قانونی. ۶- بهره

برداری از موقعیت منطقه ای و جغرافیایی کشور برای خرید و فروش و فرآوری و پالایش و معاوضه و انتقال نفت و گاز منطقه به بازارهای داخلی و جهانی. ۷-
بهینه سازی مصرف و کاهش شدت انرژی. ۸- جایگزینی صادرات فرآورده های نفت و گاز و پتروشیمی به جای صدور نفت خام و گاز طبیعی. ب- سیاستهای کلی سایر منابع انرژی ۱- ایجاد تنوع در منابع انرژی کشور و استفاده از آن با رعایت مسائل زیست محیطی و تلاش برای افزایش سهم انرژیهای تجدیدپذیر با اولویت انرژیهای آبی. ۲- تلاش برای کسب فناوری و دانش هسته ای و ایجاد نیروگاههای هسته ای به منظور تأمین سهمی از انرژی کشور و تربیت نیروهای متخصص. ۳- گسترش فعالیتهای پژوهشی و تحقیقاتی در امور انرژیهای گداحت هسته ای و مشارکت و همکاری علمی و تخصصی در این زمینه. ۴- تلاش برای کسب فناوری و دانش فنی انرژیهای نو و ایجاد نیروگاهها از قبیل بادی و خورشیدی و پیلهای سوختی و زمین گرمایی در کشور. ۱- ایجاد نظام جامع مدیریت در کل چرخه آب براساس اصول توسعه پایدار و آمایش سرزمین در حوضه های آبریز کشور. ۲- ارتقاء بهره وری و توجه به ارزش اقتصادی و امنیتی و سیاسی آب در استحصال و عرضه و نگهداری و مصرف آن. ۳- افزایش میزان استحصال آب و به حداقل رساندن ضایعات طبیعی و غیرطبیعی آب در کشور از هر طریق ممکن. ۴- تدوین برنامه جامع به منظور رعایت تناسب در اجراء طرحهای سد و آبخیزداری و آبخوان داری و شبکه های آبیاری و تجهیز و تسطیح اراضی و حفظ کیفیت آب و مقابله با خشکسالی و پیشگیری از سیلاب و بازچرخانی و استفاده از آبهای غیرمعارف و ارتقاء دانش و فنون و تقویت نقش مردم در استحصال و بهره برداری. ۵- مهار آبهایی که از کشور خارج می شود و اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک. ۱- سیاستگذاری و اطلاع رسانی جامع و هماهنگ در علوم و فنون زمین. ۲- تقویت خلاقیت و ابتکار و دستیابی به فناوریهای نوین و ارتقاء سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی و تعمیق پژوهش و گسترش زمین شناسی بنیادی، اقتصادی، مهندسی، محیطی و دریایی برای بهره برداری مناسب از ذخایر معدنی کشور. ۳- ارتقاء سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی و اولویت دادن به تأمین مواد مورد نیاز صنایع داخلی کشور و صادرات مواد معدنی فرآوری شده و استفاده از موقعیت ویژه زمین شناسی ایران و گسترش همکاریهای بین المللی (علمی، فنی، اقتصادی) جهت جذب و جلب دانش و منابع و امکانات داخلی و خارجی در زمینه اکتشافات معدنی و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی. ۴- تعیین اولویتهای مناطق دارای ظرفیت معدنی و ایجاد زمینه های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در بخش آلیاژها و فلزات گرانبها و عناصر کمیاب و تولید مواد پیشرفته. ۱- ایجاد عزم ملی بر احیاء منابع طبیعی تجدیدشونده و توسعه پوشش گیاهی برای حفاظت و افزایش بهره وری مناسب و سرعت بخشیدن به روند تولید این منابع و ارتقاء بخشیدن به فرهنگ عمومی و جلب مشارکت مردم در این زمینه. ۲- شناسایی و حفاظت منابع آب و خاک و ذخایر ژنتیکی گیاهی- جانوری و بالابردن غنای حیاتی خاکها و بهره برداری بهینه براساس استعداد منابع و حمایت مؤثر از سرمایه گذاری در آن. ۳- اصلاح نظام بهره برداری از منابع طبیعی و مهار عوامل ناپایداری این منابع و تلاش برای حفظ و توسعه آن. ۴- گسترش تحقیقات کاربردی و فناوریهای زیست محیطی و ژنتیکی و اصلاح گونه های گیاهی و حیوانی متناسب با شرایط محیطی ایران و ایجاد پایگاههای اطلاعاتی و تقویت آموزش و نظام اطلاع رسانی. ۱- افزایش و گسترش آموزش و آگاهی و فرهنگ ایمنی و آماده سازی مسئولان و مردم برای رویارویی با عوارض ناشی از سوانح طبیعی و حوادث غیرمترقبه به ویژه خطر زلزله و پدیده های جوی و اقلیمی. ۲- گسترش و تقویت مطالعات علمی و پژوهشی و حمایت از مراکز موجود، به منظور شناسایی و کاستن از خطرات این گونه حوادث با اولویت خطر زلزله. ۳- ایجاد مدیریت واحد با تعیین رئیس جمهور برای آمادگی دائمی و اقدام مؤثر و فرماندهی در دوره بحران. ۱-۳- ایجاد نظام مدیریت جامع اطلاعات به کمک شبکه های اطلاعاتی مراکز علمی- پژوهشی و سازمانهای اجرائی مسؤول، به منظور هشدار به موقع و اطلاع رسانی دقیق و به هنگام در زمان وقوع حادثه. ۲-۳- تقویت آمادگی ها و امکانات لازم برای اجراء سریع و مؤثر عملیات جست و جو و نجات در ساعات اولیه، امداد و اسکان موقت آسیب دیدگان، تنظیم سیاست های تبلیغاتی و اطلاع رسانی و سازماندهی کمک های داخلی و خارجی در زمینه های فوق. ۳-۳- در اختیار گرفتن کلیه امکانات و توانمندی های موردنیاز اعم از دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و نیروهای مسلح در طول زمان بحران. ۴- تدوین برنامه های جامع علمی به منظور بازتوانی روانی و اجتماعی آسیب دیدگان و بازسازی اصولی و فنی مناطق آسیب دیده. ۵- گسترش نظامات مؤثر جبران خسارت نظیر انواع بیمه ها، حمایتهای مالی و تشویقی، تسهیلات ویژه و صندوقهای حمایتی. ۶- پیشگیری و کاهش خطرپذیری ناشی از زلزله در شهرها و روستاها و افزایش ضریب ایمنی در ساخت و سازهای جدید از طریق: ۱-۶- مکان یابی و مناسب سازی کاربریها در مراکز جمعیتی شهری و روستایی و تأسیسات حساس و مهم متناسب با پهنه بندی خطر نسبی زلزله در کشور. ۲-۶- بهبود مدیریت و نظارت بر ساخت و ساز با به کارگیری نیروهای متخصص و تربیت نیروی کار ماهر در کلیه سطوح و تقویت نظام مهندسی و تشکلهای فنی و حرفه ای و استفاده از تجربه های موفق کشورهای پیشرفته زلزله خیز. ۳-۶- ممنوعیت و جلوگیری از ساخت و سازهای غیرفنی و ناامن در برابر زلزله و الزامی کردن بیمه و استفاده از کلیه استانداردها و مقررات مربوط به طرح و اجراء. ۴-۶- استانداردسازی مصالح پایه و اصلی سازه ای و الزامی کردن استفاده از مصالح استاندارد، با کیفیت و مقاوم و ترویج و تشویق فناوریهای نوین و پایدار و ساخت سازه های سبک. ۵-۶- تهیه و تصویب قوانین و مقررات لازم برای جرم و تخلف شناختن ساخت و سازهای غیرفنی. ۷- کاهش آسیب پذیری وضعیت موجود کشور در برابر زلزله با محوریت حفظ جان انسانها از طریق: ۱-۷- تدوین و اصلاح طرحهای توسعه و عمران شهری و روستایی متناسب با پهنه بندی خطر نسبی زلزله در مناطق مختلف کشور. ۲-۷- ایمن سازی و بهسازی لرزه ای ساختمانهای دولتی، عمومی و مهم، شریانهای حیاتی و تأسیسات زیربنایی و بازسازی و بهسازی بافت های فرسوده حداکثر تا مدت ده سال. ۳-۷- ارائه تسهیلات ویژه و حمایتهای تشویقی (بیمه و نظایر آن) به منظور ایمن سازی و بهسازی لرزه ای ساختمان های مسکونی، خدماتی و تولیدی غیردولتی. ۸- شناسایی پدیده های جوی و اقلیمی و نحوه پدیدار شدن خطرات و ارزیابی تأثیر و میزان آسیب آنها از طریق تهیه اطلس ملی پدیده های طبیعی، ایجاد نظام به هم پیوسته ملی، پایش و بهبود نظامهای هشدار سریع و پیش آگاهی بلندمدت با استفاده از فناوریهای پیشرفته. ۹- تنظیم برنامه های توسعه ملی به گونه ای که در همه فعالیتهای آن در همه سطوح، رویکرد سازگاری با اقلیم "ملاحظه و نهادینه شود. بنابراین اقدامات ذیل باید انجام گیرد: - شناسایی

شرایط اقلیمی و لحاظ نمودن آن به عنوان یکی از محورهای اساسی آمایش سرزمین. - تهیه، تدوین و ساماندهی نظامهای جامع مدیریت بلایای جوی و اقلیمی. - شناسایی تغییر اقلیم و آثار و پیامدهای آن در پهنه سرزمین و اتخاذ راهکارهای مناسب. ۱- ایجاد نظام جامع حمل و نقل و تنظیم سهم هریک از زیربخشهای آن با اولویت دادن به حمل و نقل ریلی و باتوجه به جهت زیر: - ملاحظات اقتصادی و دفاعی و امنیتی. - کاهش شدت مصرف انرژی. - کاهش آلودگی زیست محیطی. - افزایش ایمنی. - برقراری تعادل و تناسب بین زیرساختها و ناوگان و تجهیزات ناوبری و تقاضا. ۲- افزایش بهره وری تا رسیدن به سطح عالی از طریق پیشرفت و بهبود روشهای حمل و نقل و مدیریت و منابع انسانی و اطلاعات. ۳- توسعه و اصلاح شبکه حمل و نقل باتوجه به نکات زیر: - نگرش شبکه ای به توسعه محورها. - آمایش سرزمین. - ملاحظات دفاعی- امنیتی. - سودآوری ملی. - موقعیت عبوری (ترانزیتی) کشور. - تقاضا. ۴- فراهم کردن زمینه جذب سرمایه های داخلی و خارجی و جلب مشارکت مردم و گسترش پوشش بیمه در همه فعالیتهای این بخش. ۵- دستیابی به سهم بیشتر از بازار حمل و نقل بین المللی. ۱- اصلاح ساختار نظام قضائی کشور در جهت تضمین عدالت و تأمین حقوق فردی و اجتماعی همراه با سرعت و دقت با اهتمام به سیاستهای مذکور در بندهای بعدی. ۲- نظام مند کردن استفاده از بینه و یمین در دادگاهها. ۳- استفاده از تعدد قضات در پرونده های مهم. ۴- تخصصی کردن رسیدگی به دعاوی در سطوح مورد نیاز. ۵- تمرکز دادن کلیه امور دارای ماهیت قضائی در قوه قضائیه با تعریف ماهیت قضائی و اصلاح قوانین و مقررات مربوط براساس آن و رسیدگی ماهوی قضائی به همه دادخواهیها و تظلمات. ۶- کاستن مراحل دادرسی به منظور دستیابی به قطعیت احکام در زمان مناسب. ۷- یکسان سازی آئین دادرسی در نظام قضائی کشور با رعایت قانون اساسی. ۸- اصلاح و تقویت نظام نظارتی و بازرسی قوه قضائیه بر دستگاههای اجرائی و قضائی و نهادها. ۹- استفاده از روش داوری و حکمیت در حل و فصل دعاوی. ۱۰- بالابردن سطح علمی مراکز آموزش حقوقی متناسب با نظام قضائی کشور. بالابردن دانش حقوقی قضات، تقویت امور پژوهشی قوه قضائیه و توجه بیشتر به شرایط مادی و معنوی متصدیان سمت های قضائی. ۱۱- بالابردن سطح علمی و شایستگی اخلاقی و توان عملی ضابطان دادگستری و فراهم ساختن زمینه برای استفاده بهینه از قوای انتظامی. ۱۲- تأمین نیازهای قوه قضائیه در زمینه های مالی، تشکیلاتی و استخدامی باتوجه به اصول (۱۵۶)، (۱۵۷) و (۱۵۸) قانون اساسی. ۱۳- تعیین ضوابط اسلامی مناسب برای کلیه امور قضائی از قبیل قضاوت، وکالت، کارشناسی و ضابطان و نظارت مستمر و پیگیری قوه قضائیه بر حسن اجراء آنها. ۱۴- بازنگری در قوانین در جهت کاهش عناوین جرایم و کاهش استفاده از مجازات زندان. ۱۵- تنقیح قوانین قضائی. ۱۶- گسترش دادن فرهنگ حقوقی و قضائی در جامعه. ۱۷- گسترش دادن نظام معاضدت و مشاورت قضائی. ۱- مبارزه فراگیر و قاطع علیه کلیه فعالیتهای و اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها از قبیل کشت، تولید، ورود، صدور، نگهداری و عرضه مواد. ۲- تقویت، توسعه، تجهیز و استفاده فراگیر از امکانات اطلاعاتی، نظامی، انتظامی و قضائی برای شناسایی و تعقیب و انهدام شبکه ها و مقابله با عوامل اصلی داخلی و بین المللی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها. ۳- تقویت، تجهیز و توسعه یگان ها و مکانیزه کردن سامانه های کنترلی و تمرکز اطلاعات به منظور کنترل مرزها و مبادی ورودی کشور و جلوگیری از اقدامات غیرقانونی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها و تقویت ساختار تخصصی مبارزه با مواد مخدر در نیروی انتظامی و سایر دستگاههای ذی ربط. ۴- اتخاذ راهکارهای پیشگیرانه در مقابله با تهدیدات و آسیب های ناشی از مواد مخدر و روانگردان با بهره گیری از امکانات دولتی و غیردولتی با تأکید بر تقویت باورهای دینی مردم و اقدامات فرهنگی، هنری، ورزشی، آموزشی و تبلیغاتی در محیط خانواده، کار، آموزش و تربیت و مراکز فرهنگی و عمومی. ۵- جرم انگاری مصرف مواد مخدر و روانگردان و پیش سازهای آنها جز در موارد علمی، پزشکی، صنعتی و برنامه های مصوب درمان و کاهش آسیب. ۶- ایجاد و گسترش امکانات عمومی تشخیص، درمان، بازتوانی و اتخاذ تدابیر علمی جامع و فراگیر با هدف: ۱- درمان و بازتوانی مصرف کنندگان. ۲- کاهش آسیب ها. ۳- جلوگیری از تغییر الگوی مصرف از مواد کم خطر به مواد پرخطر. ۷- اتخاذ تدابیر لازم برای حمایت های اجتماعی پس از درمان مبتلایان به مواد مخدر و انواع روانگردان در زمینه اشتغال، اوقات فراغت، ارائه خدمات مشاوره و پزشکی و حمایت های حقوقی و اجتماعی برای افراد بازتوانی شده و خانواده های آنها. ۸- تقویت و ارتقاء دیپلماسی منطقه ای و جهانی مرتبط با مواد مخدر و روانگردان در جهت: ۱- هدفمند کردن مناسبات. ۲- مشارکت فعال در تصمیم سازی ها، تصمیم گیری ها و اقدامات مربوط. ۳- بهره برداری از تجارب و امکانات فنی، پشتیبانی و اقتصادی کشورهای دیگر و سازمانهای بین المللی. ۴- فراهم کردن زمینه اقدام مشترک در جلوگیری از عبور (ترانزیت) مواد مخدر. ۹- اتخاذ تدابیر لازم برای حضور و مشارکت جدی مردم و خانواده ها در زمینه های پیشگیری، کاهش آسیب و درمان معتادان. ۱۰- توسعه مطالعات و پژوهش های بنیادی، کاربردی و توسعه ای در امر مبارزه با مواد مخدر و روانگردان و پیشگیری و درمان معتادان با تکیه بر دانش روز دنیا و استفاده از ظرفیتهای علمی و تخصصی ذی ربط در کشور. ۱۱- ارتقاء و اصلاح ساختار مدیریت مبارزه با مواد مخدر و روانگردان به منظور تحقق سیاست های کلی نظام و سرعت بخشیدن به فعالیت ها و هماهنگی در اتخاذ سیاست های عملیاتی و کلیه اقدامات اجرائی و قضائی و حقوقی. ۱- ایجاد، ساماندهی و تقویت نظام ملی اطلاع رسانی رایانه ای و اعمال تدابیر و نظارتهای لازم به منظور صیانت از امنیت سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و جلوگیری از جنبه ها و پیامدهای منفی شبکه های اطلاع رسانی. ۲- توسعه کمی و کیفی شبکه اطلاع رسانی ملی و تأمین سطوح و انواع مختلف خدمات و امکانات این شبکه برای کلیه متقاضیان به تناسب نیاز آنان و با رعایت اولویتهای و مصالح ملی. ۳- ایجاد دسترسی به شبکه های اطلاع رسانی جهانی صرفاً از طریق نهادها و مؤسسات مجاز. ۴- حضور فعال و اثرگذار در شبکه های جهانی و حمایت از بخشهای دولتی و غیردولتی در زمینه تولید و عرضه اطلاعات و خدمات ضروری و مفید با تأکید بر ترویج فرهنگ و اندیشه اسلامی. ۵- ایجاد و تقویت نظام حقوقی و قضائی متناسب با توسعه شبکه های اطلاع رسانی به ویژه در جهت مقابله کارآمد با جرائم سازمان یافته الکترونیکی. ۶- توسعه فناوری اطلاعات (ویژه حفاظت از اطلاعات) و آینده نگری در خصوص آثار تحولات فناوری اطلاعات در سطح ملی و جهانی و گسترش مطالعات و تحقیقات و تربیت نیروی انسانی متخصص در این زمینه. ۷- اقدام مناسب برای دستیابی به میثاقها و مقررات بین المللی و ایجاد اتحادیه های اطلاع رسانی با سایر کشورها به ویژه کشورهای اسلامی به منظور ایجاد توازن در

عرصه اطلاع رسانی بین المللی و حفظ و صیانت از هویت و فرهنگ ملی و مقابله با سلطه جهانی. باتوجه به اصل(۴۴) قانون اساسی و مفاد اصل(۴۳) و به منظور: - شتاب بخشیدن به رشد اقتصاد ملی. - گسترش مالکیت در سطح عموم مردم به منظور تأمین عدالت اجتماعی. - ارتقاء کارآیی بنگاههای اقتصادی و بهره‌وری منابع مادی و انسانی و فناوری. - افزایش رقابت‌پذیری در اقتصاد ملی. - افزایش سهم بخشهای خصوصی و تعاونی در اقتصاد ملی. - کاستن از بار مالی و مدیریتی دولت در تصدی فعالیتهای اقتصادی. - افزایش سطح عمومی اشتغال. - تشویق اقشار مردم به پس‌انداز و سرمایه‌گذاری و بهبود درآمد خانوارها. - مقرر می‌گردد: ۱- دولت حق فعالیت اقتصادی جدید خارج از موارد صدر اصل(۴۴) را ندارد و موظف است هرگونه فعالیت(شامل تداوم فعالیتهای قبلی و بهره برداری از آن) را که مشمول عناوین صدر اصل(۴۴) نباشد، حداکثر تا پایان برنامه پنج ساله چهارم(سالیانه حداقل بیست درصد(۲۰٪) کاهش فعالیت) به بخش های تعاونی و خصوصی و عمومی غیردولتی واگذار کند. باتوجه به مسؤلیت نظام در حسن اداره کشور، تداوم و شروع فعالیت ضروری خارج از عناوین صدر اصل(۴۴) توسط دولت، بنا به پیشنهاد هیأت وزیران و تصویب مجلس شورای اسلامی برای مدت معین مجاز است. اداره و تولید محصولات نظامی، انتظامی و اطلاعاتی نیروهای مسلح و امنیتی که جنبه محرمانه دارد، مشمول این حکم نیست. ۲- سرمایه گذاری، مالکیت و مدیریت در زمینه های مذکور در صدر اصل(۴۴) قانون اساسی به شرح ذیل توسط بنگاهها و نهادهای عمومی غیردولتی و بخشهای تعاونی و خصوصی مجاز است: ۱-۲- صنایع بزرگ، صنایع مادر(از جمله صنایع بزرگ پایین دستی نفت و گاز) و معادن بزرگ(به استثناء نفت و گاز). ۲-۲- فعالیت بازرگانی خارجی در چهارچوب سیاستهای تجاری و ارزی کشور. ۳-۲- بانکداری توسط بنگاهها و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکتهاى تعاونی سهامی عام و شرکتهای سهامی عام مشروط به تعیین سقف سهام هریک از سهامداران با تصویب قانون. ۴-۲- بیمه. ۵-۲- تأمین نیرو شامل تولید و واردات برق برای مصارف داخلی و صادرات. ۶-۲- کلیه امور پست و مخابرات به استثناء شبکه های مادر مخابراتی، امور واگذاری بسامد(فرکانس) و شبکه های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی. ۷-۲- راه و راه آهن. ۸-۲- هواپیمایی(حمل و نقل هوایی) و کشتیرانی(حمل و نقل دریایی). سهم بهینه بخشهای دولتی و غیردولتی در فعالیتهای صدر اصل(۴۴)، باتوجه به حفظ حاکمیت دولت و استقلال کشور و عدالت اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی، طبق قانون تعیین می شود. ۱- افزایش سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور به بیست و پنج درصد(۲۵٪) تا آخر برنامه پنج ساله پنجم. ۲- اقدام مؤثر دولت در ایجاد تعاونیها برای بیکاران در جهت اشتغال مولد. ۳- حمایت دولت از تشکیل و توسعه تعاونیها از طریق روشهایی از جمله تخفیف مالیاتی، ارائه تسهیلات اعتباری حمایتی به وسیله کلیه مؤسسات مالی کشور و پرهیز از هرگونه دریافت اضافی دولت از تعاونیها نسبت به بخش خصوصی. ۴- رفع محدودیت از حضور تعاونیها در تمامی عرصه های اقتصادی از جمله بانکداری و بیمه. ۵- تشکیل بانک توسعه تعاون با سرمایه دولت با هدف ارتقاء سهم بخش تعاونی در اقتصاد کشور. ۶- حمایت دولت از دستیابی تعاونیها به بازار نهایی و اطلاع رسانی جامع و عادلانه به این بخش. ۷- اعمال نقش حاکمیتی دولت در قالب امور سیاستگذاری و نظارت بر اجراء قوانین موضوعه و پرهیز از مداخله در امور اجرائی و مدیریتی تعاونیها. ۸- توسعه آموزشهای فنی و حرفه ای و سایر حمایتهای لازم به منظور افزایش کارآمدی و توانمندسازی تعاونیها. ۹- انعطاف و تنوع در شیوه های افزایش سرمایه و توزیع سهام در بخش تعاونی و اتخاذ تدابیر لازم به نحوی که علاوه بر تعاونیهای متعارف امکان تأسیس تعاونیهای جدید در قالب شرکت سهامی عام با محدودیت مالکیت هریک از سهامداران به سقف معینی که حدود آن را قانون تعیین می کند، فراهم شود. ۱۰- حمایت دولت از تعاونیها متناسب با تعداد اعضا. ۱۱- تأسیس تعاونیهای فراگیر ملی برای تحت پوشش قراردادن سه دهک اول جامعه به منظور فقرزدایی. باتوجه به ضرورت: شتاب گرفتن رشد و توسعه اقتصادی کشور مبنی بر اجراء عدالت اجتماعی و فقرزدایی در چهارچوب چشم انداز بیست ساله کشور. - تغییر نقش دولت از مالکیت و مدیریت مستقیم بنگاه به سیاستگذاری و هدایت و نظارت. - توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی در اقتصاد و حمایت از آن جهت رقابت کالاها در بازارهای بین المللی. - آماده سازی بنگاههای داخلی جهت مواجهه هوشمندانه با قواعد تجارت جهانی در یک فرایند تدریجی و هدمند. - توسعه سرمایه انسانی دانش پایه و متخصص. - توسعه و ارتقاء استانداردهای ملی و انطباق نظام های ارزیابی کیفیت با استانداردهای بین المللی. - جهت گیری خصوصی سازی در راستای افزایش کارایی و رقابت پذیری و گسترش مالکیت عمومی و بنابر پیشنهاد مجمع تشخیص مصلحت نظام بند(ج) سیاستهای کلی اصل(۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مطابق بند(۱) اصل(۱۱۰) ابلاغ می گردد. واگذاری هشتاد درصد(۸۰٪) از سهام بنگاههای دولتی مشمول صدر اصل(۴۴) به بخشهای خصوصی، شرکتهای تعاونی سهامی عام و بنگاههای عمومی غیردولتی به شرح ذیل مجاز است: ۱- بنگاههای دولتی که در زمینه معادن بزرگ، صنایع بزرگ و صنایع مادر(از جمله صنایع بزرگ پایین دستی نفت و گاز) فعال هستند، به استثناء شرکت ملی نفت ایران و شرکت های استخراج و تولید نفت خام و گاز. ۲- بانکهای دولتی به استثناء بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، بانک ملی ایران، بانک سپه، بانک صنعت و معدن، بانک کشاورزی، بانک مسکن و بانک توسعه صادرات. ۳- شرکت های بیمه دولتی به استثناء بیمه مرکزی و بیمه ایران. ۴- شرکتهای هواپیمایی و کشتیرانی به استثناء سازمان هواپیمایی کشوری و سازمان بنادر و کشتیرانی. ۵- بنگاههای تأمین نیرو به استثناء شبکه های اصلی انتقال برق. ۶- بنگاههای پستی و مخابراتی به استثناء شبکه های مادر مخابراتی، امور واگذاری بسامد(فرکانس) و شبکه های اصلی تجزیه و مبادلات و مدیریت توزیع خدمات پایه پستی. ۷- صنایع وابسته به نیروهای مسلح به استثناء تولیدات دفاعی و امنیتی ضروری به تشخیص فرمانده کل قوا. الزامات واگذاری: الف) قیمت گذاری سهام از طریق بازار بورس انجام می شود. ب) فراخوان عمومی با اطلاع رسانی مناسب جهت ترغیب و تشویق عموم به مشارکت و جلوگیری از ایجاد انحصار و افزونه خواهی(رانت) اطلاعاتی صورت پذیرد. ج) جهت تضمین بازدهی مناسب سهام شرکتهای مشمول واگذاری، اصلاحات لازم در خصوص بازار، قیمت گذاری محصولات و مدیریت مناسب براساس قانون تجارت انجام گردد. د) واگذاری سهام شرکتهای مشمول طرح در قالب شرکتهای مادر تخصصی و شرکتهای زیرمجموعه با کارشناسی همه جانبه صورت گیرد. ه) به منظور اصلاح مدیریت و افزایش بهره وری بنگاههای مشمول واگذاری با استفاده از ظرفیتهای مدیریتی کشور اقدامات لازم جهت جذب مدیران باتجربه، متخصص و کارآمد انجام پذیرد. فروش اقساطی حداکثر پنج درصد(۵٪) از

سهام شرکتهای مشمول بند(ج) به مدیران و کارکنان شرکتهای فوق مجاز است. (و) باتوجه به ابلاغ بند(ج) سیاستهای کلی اصل(۴۴) و تغییر وظایف حاکمیتی، دولت موظف است نقش جدید خود در سیاستگذاری، هدایت و نظارت بر اقتصاد ملی را تدوین و اجراء نماید. (ز) تخصیص درصدی از منابع واگذاری جهت حوزه های نوین با فناوری پیشرفته در راستای وظایف حاکمیتی مجاز است. ۱- الزامات واگذاری. ۱-۱- توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی بر ایفاء فعالیتهای گسترده و اداره بنگاههای اقتصادی بزرگ. ۲-۱- نظارت و پشتیبانی مراجع ذی ربط بعد از واگذاری برای تحقق اهداف واگذاری. ۳- ۱- استفاده از روشهای معتبر و سالم واگذاری با تأکید بر بورس، تقویت تشکیلات واگذاری، برقراری جریان شفاف اطلاع رسانی، ایجاد فرصتهای برابر برای همه، بهره گیری از عرضه تدریجی سهام شرکتهای بزرگ در بورس به منظور دستیابی به قیمت پایه سهام. ۴-۱- ذی نفع نبودن دست اندرکاران واگذاری و تصمیم گیرندگان دولتی در واگذاریها. ۵-۱- رعایت سیاستهای کلی بخش تعاونی در واگذاریها. ۲- مصارف درآمدهای حاصل از واگذاری. وجوه حاصل از سهام بنگاههای دولتی به حساب خاصی نزد خزانه داری کل کشور واریز و در قالب برنامه ها و بودجه های مصوب به ترتیب زیر مصرف می شود: ۱-۲- ایجاد خوداتکایی برای خانواده های مستضعف و محروم و تقویت تأمین اجتماعی. ۲-۲- اختصاص سی درصد(۳۰٪) از درآمدهای حاصل از واگذاری به تعاونیهای فراگیر ملی به منظور فقرزدایی. ۳-۲- ایجاد زیربنای اقتصادی با اولویت مناطق کمتر توسعه یافته. ۴-۲- اعطاء تسهیلات(وجوه اداره شده) برای تقویت تعاونیها و نوسازی و بهسازی بنگاههای اقتصادی غیردولتی با اولویت بنگاههای واگذارشده و نیز برای سرمایه گذاری بخشهای غیردولتی در توسعه مناطق کمتر توسعه یافته. ۵-۲- مشارکت های دولتی با بخش های غیردولتی تا سقف چهل ونه درصد(۴۹٪) به منظور توسعه اقتصادی مناطق کمتر توسعه یافته. ۶-۲- تکمیل طرحهای نیمه تمام شرکتهای دولتی با رعایت بند(الف) این سیاستها. ۱- تداوم اعمال حاکمیت عمومی دولت پس از ورود بخشهای غیردولتی از طریق سیاستگذاری و اجراء قوانین و مقررات و نظارت به ویژه در مورد اعمال موازین شرعی و قانونی در بانک های غیردولتی. ۲- جلوگیری از نفوذ و سیطره بیگانگان بر اقتصاد ملی. ۳- جلوگیری از ایجاد انحصار، توسط بنگاههای اقتصادی غیردولتی از طریق تنظیم و تصویب قوانین و مقررات. ۱- تمرکز دادن همه فعالیت های مربوط به رشد و توسعه اقتصادی به سمت و سوی عدالت اجتماعی" و کاهش فاصله میان درآمدهای طبقات، رفع محرومیت از قشرهای کم درآمد. ۲- ایجاد نظام جامع تأمین اجتماعی برای حمایت از حقوق محرومان و مستضعفان و مبارزه با فقر و حمایت از نهادهای عمومی و مؤسسات و خیریه های مردمی با رعایت ملاحظات دینی و انقلابی. ۳- تلاش برای مهار تورم و حفظ قدرت خرید گروه های متوسط و کم درآمد جامعه و کمک به سرمایه گذاری و ایجاد اشتغال برای آنان. ۴- اصلاح نظام مالیاتی در جهت: برقراری عدالت در گرفتن مالیات، توجه به ضرورت تولید و سرمایه گذاری های تولیدی و ایجاد انگیزه های مردمی در پرداختن مالیات و افزایش نسبت مالیات در درآمدهای دولت. ۵- اهتمام به توسعه و عمران روستاها و توجه ویژه به معیشت روستائینان. ۶- فراهم آوردن زمینه های اشتغال بیشتر با ایجاد انگیزه های مناسب و حمایت و تشویق سرمایه گذاری و کارآفرینی و توسعه فعالیتهای اشتغالزا در جهت کاهش بیکاری، بخصوص در بخشهای کشاورزی و صنایع تبدیلی و کارگاههای متوسط و کوچک. ۷- اصلاح مقرراتی که انحصارهایی در فعالیتهای اقتصادی بوجود آورده یا خواهد آورد با رعایت موارد پیش بینی شده در قانون اساسی و مصالح کشور. ۸- عدم ترجیح بخشهای دولتی و عمومی که فعالیت اقتصادی دارند نسبت به بخشهای خصوصی و تعاونی در برخورداری از امتیازات و دسترسی به اطلاعات. ۹- رعایت مندرجات بند(۸) از سیاستهای برنامه دوم در امر واگذاری مؤسسات اقتصادی دولت به بخشهای تعاونی و خصوصی. ۱۰- حفظ امنیت سرمایه گذاری و ارج نهادن به سازندگی و کارآفرینی و حفظ حرمت داراییهای ناشی از راههای قانونی و مشروع. ۱۱- برنامه ریزی جامع برای دستیابی به جهش در صادرات غیرنفتی و کاستن از تکیه بر درآمدهای حاصل از صادرات نفت خام. ۱۲- استفاده مطلوب از موقعیت و مزیت جغرافیایی کشور به ویژه در امر بازرگانی. ۱۳- فراهم ساختن امنیت غذایی و خودکفایی در کالاهای اساسی، به وسیله افزایش تولید داخلی به ویژه در زمینه کشاورزی. ۱۴- اصلاح نظام پولی و سامان بخشیدن به بازارهای مالی کشور در جهت: حفظ ارزش پول ملی و تجهیز منابع مالی برای سرمایه گذاری مولد و اشتغال آفرین. ۱۵- رعایت دقیق منافع ملی و اصول قانون اساسی و پرهیز از سلطه بیگانگان در جذب منابع خارجی. ۱۶- آموزش و بازآموزی نیروی انسانی در سطوح گوناگون، برای پاسخگویی به نیاز بنگاههای اقتصادی و فراهم ساختن مهارتها و تخصصهای لازم در همه سطوح. ۱۷- اعتلاء و عمق بخشیدن به معرفت و بصیرت دینی و قرآنی و تحکیم فکری و عملی ارزشهای انقلاب اسلامی و مقابله با تهاجم فرهنگی بیگانه. ۱۸- زنده و نمایان نگاهداشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی(ره) در همه سیاستگذاریها و برنامه ریزیها و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی. ۱۹- رعایت آراستگی سیمای جامعه و کشور و محیط سازندگی به ارزشهای اسلامی و انقلابی. ۲۰- جهت دهی رسانه ها بخصوص صدا و سیما به سمت سالم سازی فضای عمومی و رشد آگاهیها و فضائل اخلاقی و اطلاع رسانی صحیح و تحقق سیاستهای کلی برنامه توسعه. ۲۱- توجه به پرورش و شکوفایی استعدادها، تشویق خلاقیت و نوآوری علمی و تقویت امر پژوهش و بالابردن توان علمی و فناوری کشور. ۲۲- معرفی و ترویج فرهنگ و ارزشهای والای اسلام و ایران اسلامی به جهانیان و تبیین شخصیت و مبانی سیاسی و فکری امام خمینی(ره) به آنان و توجه به تجربه دیگر کشورها - به ویژه کشورهایی که مشترکات بیشتری با ما دارند - در برنامه توسعه و شناسایی نکاتی که به موفقیت یا ناکامی آنان انجامیده است. ۲۳- گسترش و عمق بخشیدن روحیه تعاون و مشارکت عمومی و بهره مندساختن دولت از همدلی و توانیهای عظیم مردم. ۲۴- اهتمام به موضوع جوانان"، ایجاد زمینه های مساعد برای پیشرفت معنوی و علمی و مسؤولیت پذیری و تلاش برای رفع دغدغه هایی از قبیل ازدواج و آینده شغلی و علمی آنان. ۲۵- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه های اجتماعی و استیفاء حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان. ۲۶- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصتها و امکانات دولتی در صحنه های مختلف فرهنگی و اقتصادی. ۲۷- اهتمام به نظم، قانونگرایی، روحیه کار و تلاش، خوداتکایی، قناعت و پرهیز از اسراف و تبذیر در سطح جامعه، به ویژه در کارگزاران و مسؤولان نظام و مبارزه با فساد. ۲۸- اصلاح نظام اداری در جهت: افزایش تحرک و کارآئی، بهبود خدمت رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت

کارکنان، به کارگیری مدیران لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریت های موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین موردنیاز. ۲۹- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت و اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی. ۳۰- آمایش سرزمینی به عنوان چهارچوب بلندمدت در برنامه ریزی ها مبتنی بر اصول ذیل: - ملاحظات امنیتی و دفاعی. - کارآیی و بازدهی اقتصادی. - وحدت و یکپارچگی سرزمین. - گسترش عدالت اجتماعی و تعادلهای منطقه ای. - حفاظت محیط زیست و احیاء منابع طبیعی. - حفظ هویت اسلامی، ایرانی و حراست از میراث فرهنگی. - تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور. - توجه به توسعه متکی بر منابع داخلی و رفع محرومیتها خصوصاً در مناطق روستایی کشور. ۳۱- ثبات در سیاست خارجی براساس اصول: عزت، حکمت و مصلحت و تعقیب هدفهای زیر: - گسترش همکاریهای دوجانبه و منطقه ای و بین المللی. - ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورهای غیرمتخاصم. - بهره گیری از روابط برای افزایش توان ملی. - مقابله با افزون خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی. - تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان. - مقابله با تک قطبی شدن جهان. - حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف. - تلاش برای ایجاد نزدیکی بیشتر میان کشورهای اسلامی. - تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل. ۳۲- افزایش اقتدار دفاعی و امنیتی و انتظامی به منظور بازدارندگی و پاسخگویی مؤثر به تهدیدها و تأمین منافع ملی و امنیت عمومی و پشتیبانی از سیاست خارجی و گسترش صلح و ثبات و امنیت در منطقه با بهره گیری از همه امکانات. ۳۳- توجه جدی در تخصیص منابع، به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت. بهبود امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله مؤثر با جرائم و مفاسد اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاههای قضائی، امنیتی، انتظامی. ۳۴- بهبود و تکمیل سازمانی و توزیع جغرافیایی نیروهای مسلح، متناسب با اندازه و نوع تهدیدها و آمایش سرزمینی. ۳۵- تقویت و توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به انتقال فناوری های پیشرفته. ۳۶- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین. ۱- اعتلاء و عمق و گسترش دادن معرفت و بصیرت دینی بر پایه قرآن و مکتب اهل بیت(علیهم السلام). - استوار کردن ارزشهای انقلاب اسلامی در اندیشه و عمل. - تقویت فضائل اخلاقی و ایمان، روحیه ایثار و امید به آینده. - برنامه ریزی برای بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی. ۲- زنده و نمایان نگاه داشتن اندیشه دینی و سیاسی حضرت امام خمینی(ره) و برجسته کردن نقش آن به عنوان یک معیار اساسی در تمام سیاستگذاری ها و برنامه ریزی ها. ۳- تقویت وجدان کاری و انضباط اجتماعی و روحیه کار و ابتکار، کارآفرینی، درستکاری و قناعت و اهتمام به ارتقاء کیفیت تولید. - فرهنگ سازی برای استفاده از تولیدات داخلی، افزایش تولید و صادرات کالا و خدمات. ۴- ایجاد انگیزه و عزم ملی برای دستیابی به اهداف موردنظر در افق چشم انداز. ۵- تقویت وحدت و هویت ملی مبتنی بر اسلام و انقلاب اسلامی و نظام جمهوری اسلامی و آگاهی کافی درباره تاریخ ایران، فرهنگ، تمدن و هنر ایرانی- اسلامی و اهتمام جدی به زبان فارسی. ۶- تعمیق روحیه دشمن شناسی و شناخت ترفندها و توطئه های دشمنان علیه انقلاب اسلامی و منافع ملی، ترویج روحیه ظلم ستیزی و مخالفت با سلطه گری استکبار جهانی. ۷- سالم سازی فضای فرهنگی، رشد آگاهی ها و فضائل اخلاقی و اهتمام به امر به معروف و نهی از منکر. - اطلاع رسانی مناسب برای تحقق ویژگیهای موردنظر در افق چشم انداز. ۸- مقابله با تهاجم فرهنگی. - گسترش فعالیت رسانه های ملی در جهت تبیین اهداف و دستاوردهای ایران اسلامی برای جهانیان. ۹- سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیت های کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان. - تقویت نهضت نرم افزاری، ترویج پژوهش. - کسب فناوری، به ویژه فناوری های نو شامل ریزفناوری و فناوری های زیستی، اطلاعات و ارتباطات، زیست محیطی، هوافضا و هسته ای. ۱۰- اصلاح نظام آموزشی کشور، شامل: آموزش و پرورش، آموزش فنی و حرفه ای، آموزش عالی و کارآمد کردن آن برای تأمین منابع انسانی موردنیاز در جهت تحقق اهداف چشم انداز. ۱۱- تلاش در جهت تبیین و استحکام مبانی مردم سالاری دینی و نهادینه کردن آزادیهای مشروع از طریق آموزش، آگاهی بخشی و قانونمند کردن آن. ۱۲- تلاش در جهت تحقق عدالت اجتماعی و ایجاد فرصتهای برابر و ارتقاء سطح شاخصهایی از قبیل آموزش، سلامت، تأمین غذا، افزایش درآمد سرانه و مبارزه با فساد. ۱۳- ایجاد نظام جامع تأمین اجتماعی برای حمایت از حقوق محرومان و مبارزه با فقر و حمایت از نهادهای عمومی و مؤسسات و خیریه های مردمی با رعایت ملاحظات دینی و انقلابی. ۱۴- تقویت نهاد خانواده و جایگاه زن در آن و در صحنه های اجتماعی و استیفاء حقوق شرعی و قانونی بانوان در همه عرصه ها و توجه ویژه به نقش سازنده آنان. ۱۵- تقویت هویت ملی جوانان متناسب با آرمانهای انقلاب اسلامی. - فراهم کردن محیط رشد فکری و علمی و تلاش در جهت رفع دغدغه های شغلی، ازدواج، مسکن و آسبیهای اجتماعی آنان. - توجه به مقتضیات دوره جوانی و نیازها و توانایی های آنان. ۱۶- ایجاد محیط و ساختار مناسب حقوقی، قضائی و اداری برای تحقق اهداف چشم انداز. ۱۷- اصلاح نظام اداری و قضائی در جهت: افزایش تحرک و کارایی، بهبود خدمات رسانی به مردم، تأمین کرامت و معیشت کارکنان، به کارگیری مدیران و قضات لایق و امین و تأمین شغلی آنان، حذف یا ادغام مدیریتهای موازی، تأکید بر تمرکززدایی در حوزه های اداری و اجرایی، پیشگیری از فساد اداری و مبارزه با آن و تنظیم قوانین موردنیاز. ۱۸- گسترش و عمق بخشیدن به روحیه تعاون و مشارکت عمومی و بهره مند ساختن دولت از همدلی و توانایی های عظیم مردم. ۱۹- آمایش سرزمینی مبتنی بر اصول ذیل: - ملاحظات امنیتی و دفاعی. - کارآیی و بازدهی اقتصادی. - وحدت و یکپارچگی سرزمین. - گسترش عدالت اجتماعی و تعادلهای منطقه ای. - حفاظت محیط زیست و احیاء منابع طبیعی. - حفظ هویت اسلامی، ایرانی و حراست از میراث فرهنگی. - تسهیل و تنظیم روابط درونی و بیرونی اقتصاد کشور. - رفع محرومیتها خصوصاً در مناطق روستایی کشور. ۲۰- تقویت امنیت و اقتدار ملی با تأکید بر رشد علمی و فناوری، مشارکت و ثبات سیاسی، ایجاد تعادل میان مناطق مختلف کشور، وحدت و هویت ملی، قدرت اقتصادی و دفاعی و ارتقاء جایگاه جهانی ایران. ۲۱- هویت بخشی به سیمای شهر و روستا. - بازآفرینی و روزآمدسازی معماری ایرانی- اسلامی. - رعایت معیارهای پیشرفته برای ایمنی بناها و استحکام ساخت و سازها. ۲۲- تقویت و کارآمد کردن نظام بازرسی و نظارت. - اصلاح قوانین و مقررات در جهت رفع تداخل میان وظایف نهادهای نظارتی و بازرسی. ۲۳- اولویت دادن به ایثارگران انقلاب اسلامی در عرضه منابع مالی و فرصتها و امکانات و مسؤولیتهای دولتی در

صحنه های مختلف فرهنگی و اقتصادی. ۲۴- ارتقاء توان دفاعی نیروهای مسلح برای بازدارندگی، ابتکار عمل و مقابله مؤثر در برابر تهدیدها و حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی و منابع حیاتی کشور. ۲۵- توجه ویژه به حضور و سهم نیروهای مردمی در استقرار امنیت و دفاع از کشور و انقلاب با تقویت کمی و کیفی بسیج مستضعفین. ۲۶- تقویت، توسعه و نوسازی صنایع دفاعی کشور با تأکید بر گسترش تحقیقات و سرعت دادن به انتقال فناوریهای پیشرفته. ۲۷- توسعه نظم و امنیت عمومی و پیشگیری و مقابله مؤثر با جرائم و مفساد اجتماعی و امنیتی از طریق تقویت و هماهنگی دستگاههای قضائی، امنیتی و نظامی و توجه جدی در تخصیص منابع به وظایف مربوط به اعمال حاکمیت دولت. ۲۸- ثبات در سیاست خارجی براساس قانون اساسی و رعایت عزت، حکمت و مصلحت و تقویت روابط خارجی از طریق: - گسترش همکاریهای دوجانبه، منطقه ای و بین المللی. - ادامه پرهیز از تشنج در روابط با کشورها. - تقویت روابط سازنده با کشورهای غیرمتخاصم. - بهره گیری از روابط برای افزایش توان ملی. - مقابله با افزون خواهی و اقدام متجاوزانه در روابط خارجی. - تلاش برای رهایی منطقه از حضور نظامی بیگانگان. - مقابله با تک قطبی شدن جهان. - حمایت از مسلمانان و ملت‌های مظلوم و مستضعف به ویژه ملت فلسطین. - تلاش برای همگرایی بیشتر میان کشورهای اسلامی. - تلاش برای اصلاح ساختار سازمان ملل. ۲۹- بهره گیری از روابط سیاسی با کشورها و نهادینه کردن روابط اقتصادی. افزایش جذب منابع و سرمایه گذاری خارجی و فناوری پیشرفته و گسترش بازارهای صادراتی ایران و افزایش سهم ایران از تجارت جهانی و رشد پرشتاب اقتصادی موردنظر در چشم انداز. ۳۰- تحکیم روابط با جهان اسلام و ارائه تصویر روشن از انقلاب اسلامی و تبیین دست آوردها و تجربیات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی جمهوری اسلامی و معرفی فرهنگ غنی و هنر و تمدن ایرانی و مردم سالاری دینی. ۳۱- تلاش برای تبدیل مجموعه کشورهای اسلامی و کشورهای دوست منطقه به یک قطب منطقه ای اقتصادی، علمی، فناوری و صنعتی. ۳۲- تقویت و تسهیل حضور فرهنگی جمهوری اسلامی ایران در مجامع جهانی و سازمانهای فرهنگی بین المللی. ۳۳- تقویت هویت اسلامی و ایرانی ایرانیان خارج از کشور، کمک به ترویج زبان فارسی در میان آنان، حمایت از حقوق آنان و تسهیل مشارکت آنان در توسعه ملی. ۳۴- تحقق رشد اقتصادی پیوسته، با ثبات و پرشتاب متناسب با اهداف چشم انداز. - ایجاد اشتغال مولد و کاهش نرخ بیکاری. ۳۵- فراهم نمودن زمینه های لازم برای تحقق رقابت پذیری کالاها و خدمات کشور در سطح بازارهای داخلی و خارجی و ایجاد ساز و کارهای مناسب برای رفع موانع توسعه صادرات غیرنفتی. ۳۶- تلاش برای دستیابی به اقتصاد متنوع و متکی بر منابع دانش و آگاهی، سرمایه انسانی و فناوری نوین. ۳۷- ایجاد سازوکار مناسب برای رشد بهره وری عوامل تولید(انرژی، سرمایه، نیروی کار، آب، خاک و...). - پشتیبانی از کارآفرینی، نوآوری و استعدادهای فنی و پژوهشی. ۳۸- تأمین امنیت غذایی کشور با تکیه بر تولید از منابع داخلی و تأکید بر خودکفایی در تولید محصولات اساسی کشاورزی. ۳۹- مهار تورم و افزایش قدرت خرید گروههای کم درآمد و محروم و مستضعف و کاهش فاصله بین دهکهای بالا و پایین درآمدی جامعه و اجراء سیاستهای مناسب جبرانی. ۴۰- توجه به ارزش اقتصادی، امنیتی، سیاسی و زیست محیطی آب در استحصال، عرضه، نگهداری و مصرف آن. - مهار آبهایی که از کشور خارج می شود و اولویت استفاده از منابع آبهای مشترک. ۴۱- حمایت از تأمین مسکن گروههای کم درآمد و نیازمند. ۴۲- حرکت در جهت تبدیل درآمد نفت و گاز به داراییهای مولد به منظور پایدارسازی فرایند توسعه و تخصیص و بهره برداری بهینه از منابع. ۴۳- توسعه روستاها. - ارتقاء سطح درآمد و زندگی روستاییان و کشاورزان و رفع فقر، با تقویت زیرساختهای مناسب تولید و تنوع بخشی و گسترش فعالیتهای مکمل به ویژه صنایع تبدیلی و کوچک و خدمات نوین، با تأکید بر اصلاح نظام قیمت گذاری محصولات. ۴۴- هم افزایی و گسترش فعالیتهای اقتصادی در زمینه هایی که دارای مزیت نسبی هستند از جمله صنعت، معدن، تجارت، مخابرات، حمل و نقل و گردشگری، به ویژه صنایع نفت، گاز و پتروشیمی و خدمات مهندسی پشتیبان آن، صنایع انرژی بر و زنجیره پایین دستی آنها، با اولویت سرمایه گذاری در ایجاد زیربنایها و زیرساختهای موردنیاز و ساماندهی سواحل و جزایر ایرانی خلیج فارس در چهارچوب سیاستهای آمایش سرزمین. ۴۵- تثبیت فضای اطمینان بخش برای فعالان اقتصادی و سرمایه گذاران با اتکاء به مزیت‌های نسبی و رقابتی و خلق مزیت‌های جدید و حمایت از مالکیت و کلیه حقوق ناشی از آن. ۴۶- ارتقاء بازار سرمایه ایران و اصلاح ساختار بانکی و بیمه ای کشور با تأکید بر کارآیی، شفافیت، سلامت و بهره مند از فناوریهای نوین. - ایجاد اعتماد و حمایت از سرمایه گذاران با حفظ مسؤلیت پذیری آنان. - تشویق رقابت و پیشگیری از وقوع بحرانها و مقابله با جرمهای مالی. ۴۷- توانمندسازی بخشهای خصوصی و تعاونی به عنوان محرک اصلی رشد اقتصادی و کاهش تصدی دولت همراه با حضور کارآمد آن در قلمروهای امور حاکمیتی در چهارچوب سیاستهای کلی اصل (۴۴) قانون اساسی که ابلاغ خواهد شد. ۴۸- ارتقاء ظرفیت و توانمندیهای بخش تعاونی از طریق تسهیل فرآیند دستیابی به منابع، اطلاعات، فناوری، ارتباطات و توسعه پیوندهای فنی، اقتصادی و مالی آن. ۴۹- توجه و عنایت جدی بر مشارکت عامه مردم در فعالیت اقتصادی کشور و رعایت جهات زیر در امر واگذاری مؤسسات اقتصادی دولت به مردم: - امر واگذاری در جهت تحقق اهداف برنامه باشد و خود هدف قرار نگیرد. - در چهارچوب قانون اساسی صورت پذیرد. - موجب تهدید امنیت ملی و یا تزلزل حاکمیت ارزشهای اسلامی و انقلابی نگردد. - به خدشه دار شدن حاکمیت نظام یا تضعیف حق مردم و یا ایجاد انحصار نیانجامد. - به مدیریت سالم و اداره درست کار توجه شود. ۵۰- اهتمام به نظم و انضباط مالی و بودجه ای و تعادل بین منابع و مصارف دولت. ۵۱- تلاش برای قطع اتکاء هزینه های جاری به نفت و تأمین آن از محل درآمدهای مالیاتی و اختصاص عواید نفت برای توسعه سرمایه گذاری براساس کارآیی و بازدهی. ۵۲- تنظیم سیاستهای پولی، مالی و ارزی با هدف دستیابی به ثبات اقتصادی و مهار نوسانات. ملاحظه: شاخصهای کمی و نحوه انطباق محتوای برنامه ها و بودجه های سالانه متناسب با سیاستهای کلی برنامه چهارم تهیه و ارائه شود. مقام معظم رهبری براساس بند آخر اصل ۱۱۰ قانون اساسی نظارت بر حسن اجراء سیاستهای کلی نظام، موضوع بند(۲) از اصل ۱۱۰ قانون اساسی را به مجمع تشخیص مصلحت تفویض نمودند. مجمع تشخیص مصلحت نظام تدوین مقررات نظارت بر حسن اجراء سیاستهای کلی نظام" را در جلسه ۱۳۸۴/۳/۲۱ خودنهایی نموده و مقام معظم رهبری پس از اصلاحات مقررات نظارت بر حسن اجراء سیاستهای کلی نظام" را طی ۱۰ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۸۴/۶/۲۰ به مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح آتی ابلاغ فرمودند. نظارت بر حسن اجراء سیاست های کلی نظام به موجب تفویض اختیار از سوی مقام

معظم رهبری توسط مجمع تشخیص مصلحت نظام مطابق با این مقررات صورت می‌گیرد. تبصره- سیاست‌های کلی نظام، سیاست‌هایی است که از سوی مقام معظم رهبری به موجب بند(۱) از اصل(۱۱۰) قانون اساسی تعیین می‌شود. قوانین و مقررات شامل قانون برنامه حسب مورد باید در چهارچوب سیاست‌های کلی مرتبط با آن تنظیم شود. این مقررات در هیچ موردی نباید مغایر سیاست‌های کلی مربوط باشد. بالاترین مقام مسؤول در قوای سه‌گانه، نیروهای مسلح و صدا و سیما مسؤول اجرای سیاست‌های کلی نظام در دستگاه‌های مربوط می‌باشند. تبصره- شیوه‌ی اعمال نظارت در مورد نیروهای مسلح، باتصویب و ابلاغ فرماندهی کل نیروهای مسلح تعیین خواهد شد. به منظور بررسی، ارزیابی، تلفیق و جامع‌نگری موضوعات ارجاعی مجمع درخصوص نظارت بر حسن اجرای سیاست‌های کلی کمیسیون نظارت" با ترکیب رئیس و دبیر مجمع و دو نماینده از میان اعضاء هریک از کمیسیون‌های موضوعی مجمع تشخیص مصلحت نظام به انتخاب خود کمیسیون‌ها تشکیل می‌شود. تبصره ۱- رؤسای سه قوه می‌توانند با حق رأی در جلسات کمیسیون نظارت شرکت کنند. تبصره ۲- کمیسیون نظارت هنگام بررسی گزارش‌های رسیده، از وزیر یا رئیس دستگاه ذی‌ربط برای شرکت در جلسات کمیسیون دعوت به عمل می‌آورد. دستگاه‌های مندرج در ماده(۳) موظفند گزارش‌های ادواری شامل سالیانه و پنج‌ساله خود را از نحوه اجرای سیاست‌های کلی و میزان تحقق آنها براساس شاخص‌ها و نماگرها تهیه و به مجمع ارسال کنند. کلیه گزارش‌ها و موارد ارجاعی به کمیسیون نظارت، ابتدا به کمیسیون یا کمیسیون‌های تخصصی در مجمع ارسال می‌شود. سپس موضوع به همراه اظهارنظر آن کمیسیون یا کمیسیون‌ها در جلسه کمیسیون نظارت مطرح می‌شود. تبصره ۱- هریک از کمیسیون‌های تخصصی مجمع در حوزه فعالیت خود، گزارش سالانه‌ای از نحوه اجرای و پیشرفت سیاست‌های کلی تهیه می‌کنند. این گزارش‌ها پس از بررسی و تلفیق در کمیسیون نظارت، برای اظهارنظر به مجمع ارائه می‌شود. تبصره ۲- پیگیری امور و کارشناسی نظارت، به عهده دبیرخانه مجمع است. همزمان با بررسی برنامه‌های پنج‌ساله و اصلاحات بعدی آن در دولت و مجلس شورای اسلامی، کمیسیون نظارت مجمع هم‌محتوای برنامه را از نظر انطباق و عدم مغایرت با سیاست‌های کلی مصوب بررسی می‌نماید. کمیسیون نظارت مواردی را که مغایر با سیاست‌های کلی می‌بیند، به شورای مجمع گزارش می‌نماید. در صورتی که مجمع هم‌مغایرت را پذیرفت، نمایندگان مجمع موارد مغایرت را در کمیسیون‌های ذی‌ربط دولت و مجلس مطرح می‌کنند و نهایتاً اگر در مصوبه نهایی مجلس مغایرت باقی ماند، شورای نگهبان مطابق اختیارات و وظایف خویش براساس نظر مجمع تشخیص مصلحت نظام اعمال نظر می‌نماید. وظایف کمیسیون نظارت عبارت است از: - تدوین خط‌مشی‌ها، شاخص‌ها و شیوه‌های اعمال نظارت با همکاری کمیسیون‌های ذی‌ربط. - اجرای وظایف مندرج در مواد(۷) و (۹) و سایر موارد ارجاعی. - تعیین نمایندگان برای حضور در جلسات تنظیم و تصویب برنامه‌های توسعه در دولت و مجلس. - ارزیابی و سنجش میزان تحقق سیاست‌های کلی و حسن اجرای آنها بر مبنای شاخص‌های مصوب و تلفیق گزارش‌های نظارتی. - ارائه کلیه گزارش‌ها و تصمیمات از سوی کمیسیون نظارت به شورای مجمع جهت اطلاع و تصویب. قوای سه‌گانه، ستاد کل نیروهای مسلح، صدا و سیما و دستگاه‌های نظارتی از قبیل دیوان محاسبات، شورای نظارت بر صدا و سیما، سازمان حسابرسی دولتی و کمیسیون اصل نود، دیوان عدالت اداری، سازمان بازرسی کل کشور، نهادها، بانک‌ها، سازمان‌ها، شرکتهای دولتی و همچنین نهادهای عمومی موضوع تبصره ذیل ماده(۵) قانون محاسبات عمومی، شهرداری‌ها و کلیه سازمان‌هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است و مؤسسات عمومی غیردولتی با درخواست مجمع از طریق بالاترین مقام هر دستگاه همکاری لازم را در اعمال نظارت موضوع این مقررات به عمل خواهند آورد. در هر حال، تشخیص و اعلام مغایرت یا عدم مغایرت با سیاست‌های کلی برعهده مجمع خواهد بود. نتایج بررسی‌های انجام شده درخصوص نحوه رعایت و اجرای سیاست‌های کلی، همراه اقدامات انجام‌شده به مقام معظم رهبری گزارش می‌شود و شیوه نظارت در مورد نیروهای مسلح با تصویب و ابلاغ فرماندهی کل نیروهای مسلح تعیین خواهد شد. در یک نظام آرمانی و هدف‌دار برنامه‌ریزی به معنی عام را می‌توان دربرگیرنده مراتب زیر دانست: ۱ - سیاست‌های کلی: این سیاست‌ها برای تحقق آرمانها و اهداف پس از مجموعه آرمانها قرار می‌گیرند و حاوی اصولی هستند که آرمانها را به مفاهیم اجرایی نزدیک می‌کنند و آن سیاست‌هایی هستند که در درون نظام عمل می‌نمایند. اعم از قوای سه‌گانه، نیروهای مسلح، صدا و سیما و همچنین نیروهایی می‌باشند که در درون جامعه کل فعالیت دارند که شامل سیاست‌های کلی بخشی و فرابخشی می‌شود. سیاست‌های کلی فرابخشی، در مواردی است که هدف یا آرمانی از نظام، حرکت چند بخش را دربر می‌گیرد و برای وصول به آن هدف یا اهداف نیاز به تدوین سیاست‌های کلی می‌باشد و سیاست‌های اجرایی و برنامه چند بخش در قالب این سیاست‌ها تدوین می‌گردد. سیاست‌های کلی بخشی، در مواردی است که هدف یا آرمانی از نظام، حرکت یک بخش را دربر می‌گیرد و برای وصول به آن هدف یا اهداف نیازمند تدوین سیاست‌های کلی آن بخش می‌باشد. ۲ - سیاست اجرایی: مجموعه تدبیرها و سیاست‌هایی هستند که برای تحقق سیاست‌های کلی توسط قوای مختلف کشور و دستگاه‌های اجرایی به موجب و براساس مقررات قانونی تدوین می‌شوند. ۳ - برنامه: طراحی عملی و وجه اجرای سیاست‌های اجرایی برای دوره مشخص تدوین و تنظیم می‌شود. ۱ - تعریف: طراحی سیاست‌های کلی نظام، براساس آرمانها و اهداف است و بدین ترتیب از یک سو نظر به آرمانها و از سوی دیگر نظر به جنبه‌ها و مفهوم‌های اجرایی دارند، بنابراین سیاست‌های یاد شده باید: الف) در مقایسه با بیانهای آرمانی، جنبه تفصیلی و تشریحی‌شان بیشتر باشد. ب) بازتاب صحیح و عملی ارزشها باشند. ج) نه تنها دولت، بلکه عامه مردم و کلیه نیروهای فعال جامعه را مدنظر داشته باشند. د) در نتیجه نیروهای این جامعه و آرمانهای آنها را که مورد قبول نظامند، هماهنگ و منسجم نمایند و مابین اجزای نظام تقارب کافی (پیوند) برقرار سازند. ه) در مقام تعیین اولویتها، راهنمایی عملی و معیار باید و نباید‌های تعیین اولویتها را عرضه کنند. و) اصول کلی تخصیص و توزیع منابع و امکانات کشور را باتوجه به اولویتها بیان نمایند. ز) اجرای آنها سیمای عمومی و کلی نظام را در زمینه‌های مختلف از جمله موقعیت ایران و ایرانی در جهان، امنیت در جامعه معنویت، عدالت و برخورداری مردم از مواهب و نعمات موجود در ایران در مقاطع تاریخی مختلف (مثلاً سال ۱۴۰۰ و ۲۵ و ۵۰ سال پس از آن و...) ترسیم نماید. ۲ - ویژگی سیاست‌های کلی: سیاست‌های کلی باتوجه به تعریف آنها و با عنایت به اینکه اصول و راهنمای تدوین سیاست‌های اجرایی را به دست می‌دهند باید از ویژگیهای زیر برخوردار بوده تا بتوانند راهنمای سیاست‌های اجرایی باشند و آرمانها را

به مرحله اجرا نزدیک سازند. الف) پایداری: سیاستهای کلی باید پس از تعیین و اعلام، در یک زمان معین و نسبتاً طولانی ثابت باشند تا آثار آنها سیاستهای اجرایی فرابخشی و بخشی در برنامه ریزی و سپس اجرا ظاهر شوند. ب) آینده نگری: باتوجه به اینکه آثار سیاستهای کلی در طول چند سال ظهور و بروز می یابند، بنابراین سیاستها باید با وضعیتی که برای سالهای آتی پیش بینی می شود و همچنین مورد نظر و هدف است، تدوین و تنظیم شوند. ج) واقع بینی: واقع بینی در کنار آینده نگری باید مورد توجه سیاستهای کلی باشد. بدین معنی که چون یک نظام در ابتدا نمی تواند آرمانهای خود را تحقق بخشد، باتوجه به اولویتهای خود و باتوجه به امکانات خویش، هدفهای کوتاه مدت و درازمدت را معین می کند بگونه ای که پاسخگوی سیاستهای کلی برای تحقق در آینده دور و نزدیک باشد. د) فراگیر بودن: سیاستهای کلی، فراگیر و جامع نگرند و کل نیروهای موجود و فعال در جامعه را دربر می گیرند و اصول راهنما را درخصوص مسائل اجرایی مربوط به همه نیروها و هر یک از نیروها مورد توجه قرار می دهند و نیز بده بستان آنها را با یکدیگر و تأثیرپذیری شان را از یکدیگر بحساب می آورند و درحقیقت بگونه ای طراحی می شوند که نتیجه کار این نیروها هماهنگ باشد. ه) درعین حال هر یک از اجزای مجموعه سیاستهای کلی باید متوجه تحقق یکی از اهداف بخشی یا فرابخشی و تأمین آنها باشد. و) بیانگر خصوصیات اصلی و اساسی نظام: سیاستهای کلی بیان کننده و نمایانگر آرمانها، ارزشها، فرهنگ، تمدن و دریافتهای اصولی نظام در زمینه های اعتقادی، اقتصادی، اجتماعی و حقوقی، سیاسی، علمی و فرهنگی آن خواهند بود و استقلال ایران و تأثیرگذاری اش را در منطقه و جهان و بازدارندگی نظام را از هر نظر در برابر تهدیدها نمودار خواهند ساخت. قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل سوم، بمنظور نیل به هدفهایی که در اصل دوم به آنها اشاره شده و نیز راه هایی که بمنظور تأمین قسط و عدل، استقلال سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و همبستگی ملی پیش بینی گردیده، دولت را موظف نموده است که همه امکانات خود را برای تأمین امور مذکور در شانزده بند آن بکار گیرد. به طور کلی امور یاد شده در اصل سوم و نیز بسیاری دیگر از اصول قانون اساسی می توانند بعنوان بستر سیاستهای کلی نظام تلقی شوند. نکته مهمی که باید به آن توجه شود این است که در ظرف هجده سال پس از پیروزی انقلاب، نمی توان و نباید گفت برنامه ها از سیاستهای کلی تبعیت نمی کرده اند، درواقع علاوه بر آنچه از طرف مقام رهبری ابلاغ شده است، یک رشته سیاست کلی، باتوجه به قانون اساسی، مدنظر مجریان بوده است. بنابراین در جنب بحث و بررسی سیاستهای کلی برای آینده، می توان و یا شاید لازم باشد که به این بررسی هم پرداخته شود و معلوم گردد که مجریان، سیاستهای کلی نظام را در طول سالهای گذشته، چگونه تلقی کرده اند و در چه مواردی این سیاستها با سیاستهای مذکور در قانون اساسی و رهنمودهای امام (ره) و مقام معظم رهبری منطبق بوده اند و در چه مواردی فاصله گرفته اند. بدین ترتیب می توان: ۱ - سیاستهای کلی را که مبنای برنامه های اجرایی تا این زمان بوده اند بررسی و فصل بندی کرد. ۲ - موارد انطباق آنها را با سیاستهای کلی نظام تشخیص داد. ۳ - علل و عوامل دوری از سیاستهای کلی نظام را معین کرد. از میان هدفها و آرمانها در مرحله اول می توان دو هدف یا آرمان را بعنوان مبنای تعیین سیاستها تعریف کرد. این دو هدف مبتنی و متکی بر مبانی و اصولی هستند که در بندهای ۱ تا ۶ اصل دوم قانون اساسی به آنها اشاره شده است. این سیاستها باید: الف) امکانات لازم را برای رشد ایمان و اخلاق، معنویت و تربیت انسانهای خداجوی و خداترس و موظف به مشارکت فعال در زندگی اجتماعی فراهم آورد. ب) جامعه توسعه یافته مستقلی را به وجود خواهد آورد که در عین برخورداری از وفای ملی و وحدت کامل از لحاظ توجه به محرومان و تحقق عدالت اجتماعی و عدم تبعیض و برخورداری از رفاه نسبی شاخص باشد و در میان کشورهای اسلامی پیشرو تلقی شود و با پیروی از اصول عزت، حکمت و مصلحت، اقتدار ملی را بگونه ای تحقق بخشد که برای دفع دشمنان خود، در تمامی صور توانا باشد و درعین حال در موقعیت تثبیت شده ای قرار گیرد که هیچگاه نیازمند درگیری با معارضان خود نباشد و درواقع با اتکاء به قدرت کمی و کیفی خود، بازدارندگی لازم را ایجاد نماید. حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای خاتمی ریاست محترم شورای عالی انقلاب فرهنگی باسلام و احترام پیرو تصویب و ابلاغ سیاست های کلی نظام درباره شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای از سوی مقام معظم رهبری مدظله العالی؛ "معظم له در زمینه تهیه ضوابط و مقررات لازم برای شبکه های مزبور، فرمودند: ۱- شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تهیه و تصویب مقررات و ضوابط مربوط به شبکه های اطلاع رسانی رایانه ای ذی صلاح است و این مقررات را براساس سیاست های کلی تصویب و جهت اجراء به مراجع مربوط ابلاغ و برحسب اجراء آن نظارت کند. ۲- مناسب است که شورا مأموریت تهیه مقررات را به هیأت ویژه ای از اعضاء بسپارد و وزیر پست و تلگراف و تلفن و رئیس سازمان صدا و سیما هم عضو این هیأت باشند. البته لازم است برای این کار زمان معینی گذارده شود(مثلاً در حدود یک ماه) ۳- از آنجا که وضعیت کنونی شبکه جهانی در داخل کشور به هیچ وجه مناسب نیست، لازم است در مقررات مربوط مهلتی برای اجراء آن تعیین و اعلام گردد تا پس از انقضاء مدت، قاطعانه با تخلفات برخورد شود. ۴- باتوجه به نقش اصلی وزارت پست و تلگراف و تلفن و سازمان صدا و سیما در این خصوص، مسؤولان این دونهاد و دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، موضوع بند(۲) را با هماهنگی کامل تا حصول نتیجه عملی پیگیری و گزارش آن را علاوه بر جناب آقای رئیس جمهور به طور مستمر به اینجانب نیز ارائه کنند. مراتب برای اطلاع و صدور دستور مقتضی ایفاد می شود. سیاست های کلی اصل(۴۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مطابق بند(۱) اصل(۱۱۰) ابلاغ می گردد: لازم است نکاتی را در این زمینه یادآور شوم: ۱- اجراء این سیاستها مستلزم تصویب قوانین جدید و بعضاً تغییراتی در قوانین موجود است، لازم است دولت و مجلس محترم در این زمینه با یکدیگر همکاری نمایند. ۲- نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام بر حسن اجراء این سیاستها با اتخاذ تدابیر لازم و همکاری دستگاههای مسؤول و ارائه گزارشهای نظارتی هر سال در وقت معین مورد تأکید است. ۳- در مورد سیاستهای کلی توسعه بخشهای غیردولتی از طریق واگذاری فعالیتهای و بنگاه های دولتی" پس از دریافت گزارشها و مستندات و نظریات مشورتی تفصیلی مجمع راجع به رابطه خصوصی سازی با هریک از عوامل ذیل اصل(۴۴)، نقش عوامل مختلف در ناکارآمدی بعضی از بنگاه های دولتی، آثار انتقال هریک از فعالیتهای صدراصل(۴۴) و بنگاه های مربوط به بخشهای غیردولتی، میزان آمادگی بخشهای غیردولتی و ضمانت ها و راه های اعمال حاکمیت دولت، اتخاذ تصمیم خواهد شد. ان شاءالله خرداد جناب آقای دکتر احمدی نژاد ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران با درخواست جنابعالی جهت اختصاص درصدی از سهام صدر اصل(۴۴)

قانون اساسی به شرح ذیل موافقت می گردد: ۱ - با فروش اقساطی تا ۵۰٪ از سهام قابل واگذاری ابلاغی در بند ج " سیاستهای کلی اصل (۴۴) در قالب شرکتهای سرمایه گذاری استانی متشکل از تعاونیهای شهرستانی موافقت می گردد. ۲ - قیمت سهام در بورس تعیین گردد. ۳ - در مورد دو دهک پایین درآمدی ۵۰٪ تخفیف در قیمت سهام واگذاری با دوره تقسیط ده ساله مجاز است. ۴ - شرکتهای سرمایه گذاری استانی با کمک دولت در بورس پذیرفته شده و جهت افزایش بازدهی سرمایه خود براساس قانون تجارت فعالیت نمایند. ۵ - به نسبت اعضای شرکتهای تعاونی هر استان، سهام مشمول واگذاری در اختیار شرکت سرمایه گذاری استان قرار گیرد. ۶ - خرید و فروش سهام شرکتهای سرمایه گذاری استان در بورس به میزانی که اقساط آن پرداخت و یا مورد تخفیف واقع شده، مجاز است. ۷ - شناسائی افراد واقع در دو دهک پائین درآمدی با ساز و کارهای علمی و دقیق انجام گرفته و روستائیان مورد توجه ویژه قرار گیرند. ۸ - اجرای طرح نباید موجبات افزایش یا تداوم تصدی گری های دولت در شرکتهای مشمول واگذاری گردد. شایسته تذکر است که با توجه به گذشت مدت قابل توجهی از ابلاغ سیاستهای کلی اصل ۴۴ هنوز اقدامات اجرایی و فراخوان ملی جهت توسعه سرمایه گذاری و کارآفرینی صورت نگرفته است. لذا مقرر نمائید ستادی قوی مسؤولیت کامل اجرای اصل ۴۴ را برعهده گرفته و بدون فوت وقت زمینه رونق و تحرک اقتصادی را با بکارگیری همه نیروها و سرمایه های ملی فراهم نماید. اطلاع رسانی همه جانبه و فراگیر جهت دوری از ویژه خواری گروه های خاص، تشویق عموم به سرمایه گذاری و بهبود فضای کسب و کار کشور مورد تأکید است. توفیق جنابعالی را در خدمت به ملت بزرگ ایران و اجرای عدالت از خداوند متعال خواستاریم. جناب آقای خاتمی ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران با سلام و تحیت در پی ابلاغ سند چشم انداز بیست ساله که به حول و قوه الهی و توجهات حضرت بقیه الله ارواحنا فداه خواهد توانست مسیر توسعه و سازندگی کشور را در جهت هدفهای والای جمهوری اسلامی نمایان و مشخص سازد. اینک سیاستهای کلی برنامه چهارم که نخستین برنامه دوران بیست ساله است برابر اصل ۱۱۰ قانون اساسی ابلاغ می گردد. انتظار می رود چارچوب این سیاستها و نقاط مورد تکیه در آن بتواند به تدوین برنامه ای جامع و عملیاتی برای دوره پنج ساله بیانجامد. بی گمان اهتمام و دقت نظر جنابعالی و هیأت محترم دولت و از آن پس مجلس محترم شورای اسلامی می توانند در این باره نقش تعیین کننده خود را ایفا کنند. تأکید بر این معنا بدین علت ضرورت می یابد که برخی از سیاستهای کلی مطرح در برنامه سوم از توجه کافی در تقنین و اجرا برخوردار نگشت. مجمع محترم تشخیص مصلحت و نیز خود دستگاههای تقنینی و اجرایی می توانند این کمبود را به نحو شایسته ای در این برنامه برطرف کنند. لازم می دانم از مجمع محترم تشخیص مصلحت و هیأت محترم دولت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی و دبیرخانه مجمع و نیز کارشناسان فعال و همکار با این مجموعه ها که در تنظیم سیاستهای کلی برنامه چهارم نقش آفرینی کردند صمیمانه سپاسگزاری کنم. نسخه حاوی مجموعه سیاستها همزمان برای مجلس شورای اسلامی و مجمع تشخیص مصلحت ارسال می شود. سیدعلی خامنه ای

ماخذ: سایت مجلس شورای اسلامی